

## Spis treści

<b>Wstęp</b> .....	7
<b>Wojciech Bijak</b> , Ubezpieczenia na życie jako niejednorodne łańcuchy Markowa.....	9
<b>Joanna Dębicka</b> , Wpływ zmian parametrów tablic trwania życia w krajach Unii Europejskiej na wielkości aktuarialne .....	29
<b>Kamil Gala</b> , Analiza ubezpieczeń dla wielu osób z wykorzystaniem funkcji copula.....	50
<b>Stanisław Heilpern</b> , Złożony proces Poissona z zależnymi okresami między szkodami i wielkościami szkód .....	67
<b>Magdalena Homa</b> , Rozkład wypłaty w ubezpieczeniu na życie z funduszem kapitałowym a ryzyko finansowe .....	78
<b>Helena Jasiulewicz</b> , Uogólnienie klasycznego procesu nadwyżki finansowej w czasie dyskretnym.....	88
<b>Agnieszka Marciniuk</b> , Długowieczność i instrumenty finansowe związane z długowiecznością.....	100
<b>Daniel Sobiecki</b> , Dwustopniowe modelowanie składki za ubezpieczenie komunikacyjne OC .....	116

## Summaries

<b>Wojciech Bijak</b> , Non-homogenous Markov chain models for life insurance..	28
<b>Joanna Dębicka</b> , Varying parameters of life tables in the European Union: influence on actuarial amounts .....	47
<b>Kamil Gala</b> , Analysis of multiple life insurance using copulas.....	66
<b>Stanisław Heilpern</b> , Compound Poisson process with dependent interclaim times and claim amounts .....	77
<b>Magdalena Homa</b> , Distribution of the payments in the unit-linked life insurance and financial risk .....	87
<b>Helena Jasiulewicz</b> , Generalization of a classical process of a financial surplus process in discrete time .....	99
<b>Agnieszka Marciniuk</b> , Longevity and financial instrument related to longevity .....	115
<b>Daniel Sobiecki</b> , Two-stage premium modelling in MTPL .....	134

## Wstęp

Na zawartość niniejszego zeszytu złożyło się osiem artykułów naukowych, których wyniki zostały zaprezentowane na IX Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Zagadnienia aktuarialne – teoria i praktyka” (Będlewo, 2013). Tematyka artykułów dotyczy procesu nadwyżki finansowej, zależności, stochastyki ubezpieczeniowej, ubezpieczeń niezyciowych oraz problematyki związanej z trwaniem życia. Publikacja zawiera m.in. artykuł Daniela Sobieckiego (Generali TU SA), laureata konkursu na najlepszy referat dla młodych uczestników, oraz artykuł Kamila Gali (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie), którego referat uzyskał wyróżnienie w konkursie.

„Ubezpieczenia nie tylko stanowią niezwykle ważny sektor gospodarki każdego kraju, ale jest to także niezwykle fascynująca dyscyplina naukowa. Nie ma żadnej innej, w której teoria i empiria tak zgodnie karmią się nawzajem” – tymi słowami prof. Walenty Ostasiewicz przywitał wszystkich uczestników tegorocznej konferencji aktuarialnej. Słowa te stanowią nie tylko o realizacji celu cyklu konferencji aktuarialnych, ale także trafnie przedstawiają ideę serii *Statystyka i Ryzyko*, jaką jest stworzenie szerokiego forum do wymiany poglądów na tematy dotyczące statystyki aktuarialnej, zarówno jej aspektów teoretycznych, jak też i wszelkich możliwych zastosowań.

Joanna Dębicka